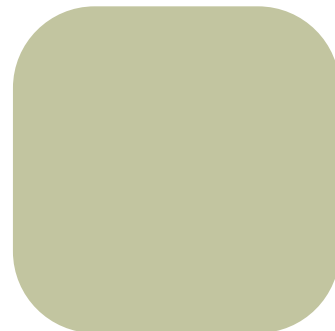
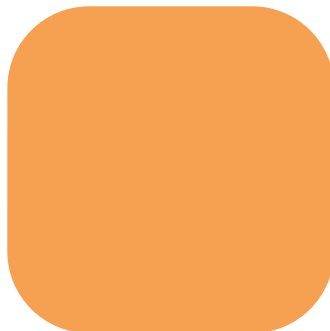
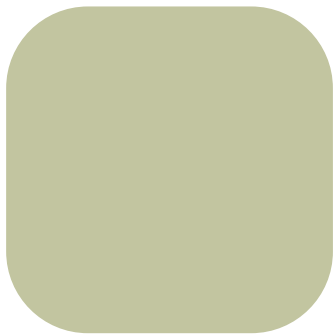

FONDSPARANDE

en kugge i samhällsekonomin

8 av 10

*Så många fondsparar**

*Källa: Kantar Sifo Prospera, 2016, personer 18–76 år med deklarerad inkomst som sparar i privata fonder eller i fonder via tjänstepension.

MED SPARARNA I FOKUS

Det är inte konstigt att fondsparandet är en så utbredd sparform – den är enkel och passar de flesta. Men att vi i Sverige är bäst i världen på fondsparande beror på ett antal stimulanser från politiskt håll, inte minst allmansfonderna på 1980-talet som gjorde fondsparandet till en riktig folkrörelse.

Fondsparandet bidrar till en demokratisering av finansmarknaderna, när fler får möjlighet att ta del av börsutvecklingen. Den som började spara i en allmansfond på 1980-talet har haft en god värdeutveckling, vilket har bidragit till en bred och ökad välfärd. Samtidigt bidrar sparkapitalet till att stat och företag kan göra nysatsningar. Fonderna blir ett smörjmedel i samhällsekonomin. Om vi kan få fler fondbolag att vilja verka med Sverige som bas blir det än bättre; det genererar kvalificerade jobb i fondbranschen, men också i en mängd verksamheter som levererar tjänster till fondbolagen. Sedan många år är trenden att en allt högre andel av de fonder som erbjuds svenska sparare är utländska.

Idag har många av de tidigare sparstimulanserna tagits bort och politikerna har valt att istället subventionera lån, vilket bidrar till en hög skuldsättning bland befolkningen. Behovet av sparande i samhället har inte minskat. Inträdesbarriärerna på bomarknaden blir allt högre, och kräver i många fall ett sparkapital. Vi

lever längre och för många kommer pensionen att bli låg. Det finns ett behov av att från politiskt håll skapa tydliga incitament för sparande. Hushållen behöver långsiktiga och tydliga spelregler som stimulerar sparande på lång sikt.

Fondbolagens förenings uppgift är att ta tillvara fondspararnas och fondbolagens gemensamma intressen. Vi värnar om tillgänglighet, valfrihet och mångfald i utbudet av fonder och fondbolag. Vi är för en sund konkurrens med jämna spelregler och inte minst ett högt konsumentskydd. Föreningen representerar merparten av fondsparandet i Sverige.

Frågor föreningen arbetar med är att stärka förtroendet för fondsparande, verka för bästa möjliga förutsättningar för den svenska fondmarknaden, bidra till lösningar för sparbehov i samhället och främja transparens kring hållbart sparande. Vi tar fram fondstatistik, rapporter och analyser samt genomför aktiviteter för att höja kunskapen om och intresset för fondsparande.

Vi vill vara en stark och samlad röst för fondbranschen och för fondspararna. Hör gärna av dig om du vill diskutera fonder!

Fredrik Nordström
vd, Fondbolagens förening

Sverige världsbäst på fondsparande – hur gick det till?

I inget land i världen sparar man i fonder i så stor utsträckning som i Sverige. Åtta av tio vuxna svenskar sparar i fonder: om premiepensionen räknas med är vi alla fondsparare.

Här är några av milstolparna som ligger bakom utvecklingen.

1958

”Postorderbröderna” Ragnar och Gösta Åhlén startar Sveriges första fonder under namnet Koncentra. En finns fortfarande kvar idag under namnet Handelsbanken Sverigefond Index.

1974

Antogs den första fondlagen.

1978

Dåvarande finansministern Gösta Bohman introducerar skattesparandet och skattefonder i syfte att stimulera hushållens sparande. Fondsparandet tar fart.

1984

Allemansspar införs, i vilket fonder är ett alternativ. Sparandet regleras i särskilda lagar som bl.a. innebär lägre beskattning än för andra kapitalinkomster. Fondsparandet blir en folkrörelse i Sverige. 1997 mister allemanssparandet sin skattesubvention och från och med den 1 juli 1998 upphör lagen om allemanssparandet att gälla helt.

1994

Ett avdragsgillt individuellt pensionssparande, IPS, införs och ger möjlighet för privatpersoner att placera sitt privata pensionssparande i fonder.

1985

UCITS-regelverket, som fondregleringen i Sverige och EU bygger på, kommer och införs i svenskt regelverk 1991. Genom att harmonisera regelverket för fonder i Europa avsåg EU främja handel med fonder över gränserna.

2000

Premiepensionen introduceras. Samtliga svenskar födda från och med 1938 med en inkomst blir fondsparare.

2012

Investeringsparkontot (ISK) med schablonbeskattning införs som sparform för den som vill spara i fonder, aktier och andra värdepapper. Det blir enkelt att sälja och köpa fonder, och lätt att deklarerat sitt sparande.

2016

Avdragsgillt privat pensionssparande avskaffas helt. ISK tar verklig fart.

Ett enkelt sätt att spara

För många är fonder idag en självklar ingrediens i sparandet på lite längre sikt – till bufferten, resan, boendet, pensionen och kanske en startplåt för barnen. Fonder passar bra för regelbundet sparande, även i liten skala, och för alla som inte har tid och möjlighet att sätta sig in i aktiemarknadens utveckling. Detta är nog en del av förklaringen till varför fonder har blivit en så populär sparform.

Att investera i en fond ger riskspridning, på olika sätt och i olika hög grad beroende på vilken fond man väljer. En aktiefond ska till exempel placera i minst 16 olika aktier. Det är enkelt att ta del av både svenska och utländska placeringar. Över tid kan fonder ge bättre avkastning än ett sparkonto, och innebära mindre risk än enskilda aktier. Att ha ett eget sparkapital ger både trygghet och frihet att kunna möta såväl väntade som oväntade utgifter.

Med bara ett par hundralappar i månaden kan fondspararen få del av utvecklingen i världen och sparandet kan växa till sig med tiden. Månadssparande i fonder är en bra sparform för att bygga upp en buffert. Riskspridningen ökar genom att insättningar görs vid olika tidpunkter.

Fondförvaltarna måste enligt lag utgå från fondspararnas intressen, och fondbolagen sköter administrationen så att spararen inte själv behöver hålla ordning på ingångsvärden, kapitalvinster eller -förluster. Fondbolagen lämnar också uppgifter till Skatteverket.

Därför sparar vi i fonder privat:

Som buffert	54%
Till pensionen	46%
Till speciella ändamål (t ex hus, bil, båt)	22%
Till barn/barnbarn	16%
Inget särskilt ändamål	12%

* Källa: Kantar Sifo Prospera, 2016

Välfärd för hushållen

Fonder har varit en naturlig del av hushållens privata sparande sedan mitten av 1980-talet när allemansfonderna lanserades. Allemansfonderna har bidragit till att ge hundratusentals människor runt om i Sverige del av tillväxten på aktiemarknaderna. Idag bidrar fonder till att trygga den framtida försörjningen efter pensionen och är en naturlig byggsten i pensionssystemets alla delar. Under lång tid har fondbranschen varit med och skapat välfärd för hushållen i Sverige.

Genom att skapa möjligheter för hushåll att på ett enkelt sätt få tillträde till aktier och obligationer kan man säga att ett utbrett fondsparande bidrar till en slags demokratisering av de finansiella marknaderna. Sparkapitalet i fonderna ger i sin tur staten och företagen möjlighet att göra investeringar som är en förutsättning för tillväxt och välfärd i samhället. Fonder som investerar i svenska värdepapper bidrar till tillväxt i Sverige. Genom att spara i fonder som placerar på andra marknader kan vi både få del av, och bidra till tillväxt i andra länder. Fonder kan genom långsiktigt aktivt förvaltning och aktiv ägarstyrning bidra till en hållbar och ansvarsfull utveckling.

Fondernas andel av hushållens finansiella förmögenhet, inklusive sparande till pensionen, uppgick 1980 till mindre än 1 procent. Därefter har andelen stigit kraftigt, och svarade 2017 för 24 procent.

Svenska folkets finansiella tillgångar har ökat kraftigt. Framför allt beror det på att aktier och fonder har ökat i värde. 1980 uppgick de svenska hushållens finansiella tillgångar till ca 350 miljarder kronor. 2017 hade den summan ökat 38 gånger till 13 400 miljarder kronor, eller 1,3 miljoner kronor per person.

Fondsparande ger samhällstillväxt

Fondsparandet är en grundbult i såväl företagens som statens finansiering. Det möjliggör satsningar på innovation och utveckling, vilket bidrar till arbetstillfällena och tillväxt.

Företag behöver kapital för att kunna utvecklas och växa. De ger ut aktier eller företagsobligationer som fondspararna kan investera i. Bolagen kan använda kapitalet till att utveckla nya produkter och tjänster, vilket skapar arbetstillfällena och välfärd i samhället.

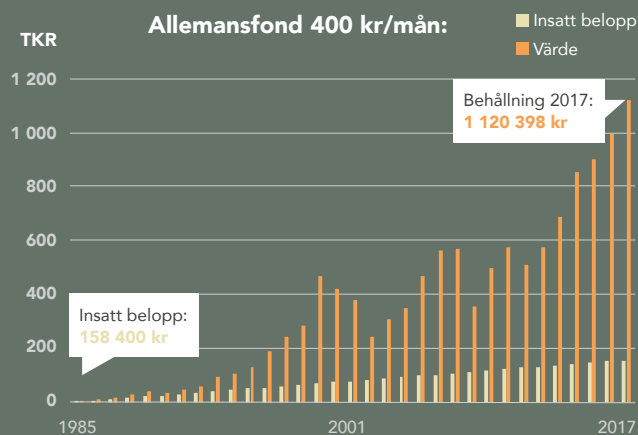
Fondernas ägarandel av aktierna noterade på den svenska börsen har fördubblats under de senaste 25 åren, från 6 till 12 procent. Det innebär att var åttonde svensk börskrona ägs av fondspararna. Andelen blir ännu högre om utländska fondbolags ägande räknas in. Fondspararna är därmed en av de största ägargrupperna på börsen.

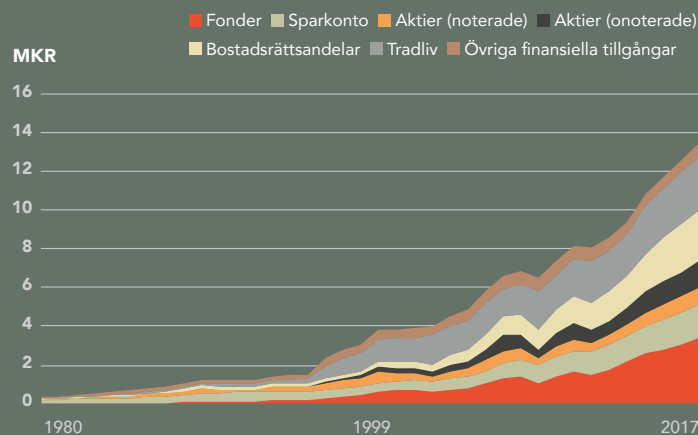
>> Var åttonde svensk börskrona ägs av fondspararna <<

Som ägare kan fondbolagen bidra till företagens utveckling. Aktiv ägarstyrning är en del i att skapa bästa möjliga avkastning till spararna utifrån fondens placeringsinriktning, risk och hållbarhetsprofil. Ägarstyrning kan handla om påverkan och dialog i hållbarhetsfrågor, eller att delta i valberedningar för att få till en väl sammansatt styrelse.

Inom ramen för den europeiska kapitalmarknadsunionen, CMU, pågår ett arbete för att ta fram en övergripande europeisk strategi för en hållbar ekonomi. Man tittar på hur det finansiella systemet kan finansiera tillväxt på ett sätt som är hållbart. Här är fondbolagen en viktig aktör.

Värdetillväxt för en person som har månadssparat 400 kronor i en genomsnittlig allemanfond 1985–2017.

Fonder utgör en allt större del av hushållens sparande.

Utbildning ger starkare sparare

Kunskaper i privatekonomi är angeläget i dagens samhälle där varje medborgare under sin livstid har en rad viktiga ekonomiska frågor att ta ställning till. Kunniga sparare ställer krav och fattar medvetna beslut, vilket i sin tur bidrar till en väl fungerande sparmarknad.

Privatekonomi innefattar många delar, alltifrån sparande, lån, boende, vardagsekonomi, skatter och pension, till konsekvenserna av att vara gift eller sambo. Tillgången till nya finansiella tjänster och produkter ökar. En konsekvens av det är att högre krav ställs på den enskilde individens kunskap för att kunna bedöma dem.

Fondbolagens förening har en viktig uppgift i att verka för ökad transparens och jämförbarhet mellan olika fonder. Genom självreglering

skapas en hög nivå av god sed inom fondbranschen. Ett exempel på ett sådant initiativ är den nya standard för fonders hållbarhetsinformation som alla medlemmar i branschföreningen ska följa. Ett annat är att alla fonder ska redovisa hur aktiv förvaltningen är.

Föreningen har tagit fram en sajt och en app med saklig och enkel information om fonder och fondsparande riktad direkt till allmänheten. Där finns verktyget "Kolla fonden" där man kan jämföra hur en fond har presterat

jämfört med alla Sveriges fonder med samma placeringsinriktning. I en räknesnurra kan förvaltningsavgift och avkastning, som oftast anges i procent, omvandlas till konkreta kronor och ören. Föreningens spar-ekonom svarar också på frågor och delar med sig av sina bästa partips.

Fondkollen.se

Fondbolagens förening har även andra engagemang för att öka kunskapen om sparande och privatekonomi. Föreningen är med och finansierar Ung Privatekonomi tillsammans med bland annat Aktiefremjandet och Unga Aktiesparare. Det är ett skolinformationsprojekt som varje år utbildar fler än 24 000 ungdomar på Sveriges gymnasieskolor inom privatekonomi och sparande i aktier och fonder.

Föreningen deltar aktivt i nätverket Gilla Din Ekonomi, med syfte att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom att informera och uppmuntra till privatekonomisk utbildning. Nätverket samordnas av Finansinspektionen.

Föreningen är en av huvudmännen bakom konsumentupplysningen Konsumenternas Bank- och finansbyrå som ger privatpersoner opartisk information och vägledning utan kostnad. En av byråns viktigare uppgifter är att fånga upp konsumentproblem på det finansiella området och återföra dessa till myndigheter, företag och branschorganisationer.

Oberoende och kostnadsfri
vägledning om bank och försäkring

Konsumenternas.se

Kunskapen i privatekonomi är högre i Sverige än i många andra länder: 71 procent av de vuxna i Sverige förstår finansiella begrepp som riskdiversifiering, inflation, ränta och ränta-på-ränta, enligt Standard & Poor's rapport Financial Literacy Around the World, där man ställt ett antal frågor till vuxna runt om i världen. Men det innebär också att var tredje vuxen saknar nödvändiga privatekonomiska kunskaper. Fondbolagens förening vill bidra till att höja den finansiella förmågan och räkneförmågan i Sverige.

9

Frågorna som ställdes:

Svaren hittar du längst ned på sidan.

1. Tänk dig att du har en summa pengar. Vad är säkrast, att investera pengarna i ett bolag eller i flera bolag?
2. Tänk dig att över de kommande 10 åren dubblas priset på de varor du brukar köpa. Om din inkomst också fördubblas, kommer du då kunna köpa; färre varor än vad du köper idag, lika många, eller fler varor?
3. Tänk dig att du lånar 100 kr. Vilken summa är lägst att betala tillbaka: 105 kr eller 100 kr plus 3 procent?
4. Tänk dig att du sätter in pengar på ditt bankkonto och låter dem ligga där i två år. Den årliga räntan är 15 procent. Kommer räntebetalningen till ditt konto vara större år två än vad den var år ett, eller kommer summan vara densamma båda åren?

1. flera bolag 2. lika många 3. 100 kr plus 3 procent 4. större år två

Fonder bygger våra pensioner

Fonder bidrar till att trygga den framtida försörjningen efter pensionen. Idag finns fonder som alternativ i pensionssystemets samtliga delar: i den allmänna pensionen via premiepensionen, i tjänstepensionen och vid privat pensionsparande. Under 2000-talet har den absoluta merparten av nysparandet i fonder gått till pensions- och försäkringsanknutet sparande

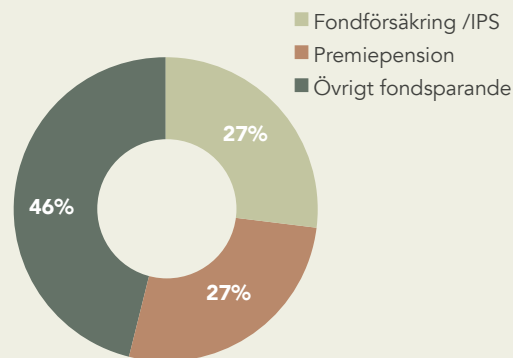
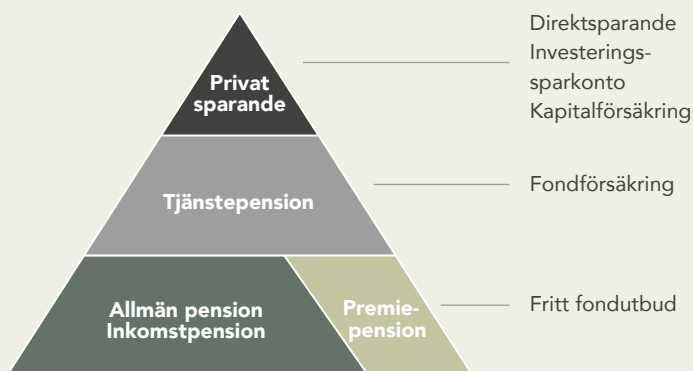
När en allt större del av befolkningen utgörs av äldre ställs stora krav på pensionssystemet som ska försörja allt fler. Fonder som sparform lämpar sig särskilt väl för långsiktigt sparande i premiebaserade pensionssystem. Anledningen är att placeringsinriktning och risknivå enkelt kan anpassas utifrån individuella önskemål och behov.

10

Fondsparandet ger en möjlighet att ta del av den riskpremie på aktiemarknaden som bidrar till en långsiktigt högre tillväxt. Pensionssparandets andel av fondförmögenheten har som en följd ökat från ungefär en fjärdedel år 2000 till cirka hälften 2017.

Premiepensionssystemet infördes i bred politisk enighet på 1990-talet och målet var att ge spararna tre fördelar: *bättre avkastning, möjlighet till riskspridning och rätt att fatta egna beslut*. Fonderna i premiepensionssystemet har stora rabatter, motsvarande i genomsnitt två tredjedelar av de ordinarie avgifterna.

Värdeutvecklingen för premiepensionen har sedan start varit dubbelt så hög som utvecklingen för inkomstpensionen. För dem som inte velat utnyttja rätten att välja har pensionspengarna stannat i ett förvalsalternativ som gett god avkastning. Fondbolagens förening tycker naturligtvis att det är viktigt med hög kvalitet på fonderna och ett starkt konsumentskydd i premiepensionssystemet.

Pensionssparandets andel av den totala fondförmögenheten.

Sverige behöver svenska fonder

Att ha en konkurrenskraftig fondmarknad som väljer att ha sin bas i Sverige är något att sträva efter. Fondbolagens verksamhet ger skatteintäkter och kvalificerade arbetstillfällen. Det är positivt för spararna med fondbolag som tar aktiv del i samhällsutvecklingen och har en närhet till sina kunder. Idag har få nya fonder svensk hemvist.

Den svenska fondmarknaden kännetecknas av ett effektivt konsumentskydd, hög transparens, låga fondavgifter jämfört med övriga EU, och en stor mognad på hållbarhetsområdet. Men av alla de fonder som finns tillgängliga för svenska sparare idag har knappt en tredjedel sin hemvist i Sverige. Länder som Luxemburg och Irland har länge och målmedvetet arbetat för att locka till sig fondbranschens aktörer.

De svenska fonderna står fortfarande för ca 80 procent av den svenska fondförmögenheten, men den kraftiga ökningen av antalet fonder under 2000-talet består i princip uteslutande av utlandsregistrerade fonder. Svenska fonder säljs inte i motsvarande grad i utlandet, de Sverigeregistrerade fonderna står för endast 2,1 procent av den totala fondförmögenheten i Europa.

Även antalet fondbolag på den svenska marknaden har ökat under den senaste tioårsperioden. Ökningen beror på att utländska fondbolag tillkommit, medan antalet svenska fondbolag har minskat. Trösklarna för att starta nya fondbolag har höjts kraftigt, till stor del beroende på ett allt mer komplext regelverk, vilket drabbar mindre bolag hårdare.

En väl fungerande fondmarknad kräver sund konkurrens och en mångfald aktörer. Ska vi ha kvar fondbolag med bas i Sverige bör svensk särlagstiftning undvikas. Goda långsiktiga förutsättningar för svensk fondverksamhet gynnar såväl samhället som spararna.

Hållbart sparande

Att veta att sparpengarna bidrar till en hållbar utveckling blir allt viktigare för spararna. Det finns ett stort engagemang för hållbarhetsfrågorna i fondbranschen och bolagen erbjuder en mängd fonder med olika hållbarhetsprofil. Fondbolagens förening har tagit fram en standard för hur fondernas hållbarhetsinformation ska presenteras. På så sätt blir det enkelt för fondsparare att jämföra fondernas hållbarhetsarbete.

Vi står inför stora framtidsutmaningar som förutsätter att vi styr om vår konsumtion och livsstil till ett sätt som är mer miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart. Det omfattar även vårt sparande, och fondbolagen erbjuder olika sätt att spara hållbart. Hållbara, eller ansvarsfulla investeringar, innebär att fondbolaget verkar för att de företag som fonden investerar i tar hänsyn till hållbarhet och redovisar sitt arbete för miljö, samhällsansvar och ägarstyrning (ESG). Det skapar förutsättningar

för en bättre riskhantering i fondförvaltningen och ger möjlighet till en långsiktigt god avkastning.

Varje fondbolag tar ställning till hur det egna hållbarhetsarbetet ska bedrivas i praktiken, som en del i en väl fungerande konkurrens. Utvecklingen har gått från fonder som utesluter vissa branscher, till en större fokusering på att välja in bolag som anses vara förebilder, eller att som aktiv ägare påverka bolag i önskad riktning.

Allt fler sparare, såväl hushåll som

institutioner, är intresserade av fondernas hållbarhetsarbete.

Det är viktigt att underlätta för spararna genom att tydligt informera om hur hållbarhetsarbetet bedrivs. Fondbolagens förening har tagit fram en branschstandard för fonders hållbarhetsinformation som alla medlemmar i branschföreningen ska följa. Den nya standarden uppfyller de lagkrav på hållbarhetsinformation som finns, och gör det enkelt för fondsparare att få en överblick och jämföra fonders hållbarhetsarbete.

Vad betyder ESG?

ESG är ett vanligt begrepp inom fondförvaltning. Det står för Environment, Social, Governance, dvs. frågor som rör miljöhänsyn, sociala hänsyn (frågor kring mänskliga rättigheter och arbetsvillkor) samt ägarstyrning.

Vanliga metoder i fonders hållbarhetsarbete:

– Fonden väljer in bolag utifrån specifika kriterier för miljö, sociala och affäretiska frågor. Analys av bolagens arbete med hållbarhet är i detta fall avgörande för

valet av bolag i fonden. Vissa av dessa fonder har ett hållbarhetstema som t.ex. vatten eller miljöteknik.

– Fonden väljer bort vissa bolag. Det kan t.ex. handla om att man väljer bort företag inom vissa branscher som vapen, tobak, alkohol, spel eller pornografi.

– Fonden använder sitt ägarinflytande för att påverka bolag i hållbarhetsfrågor. Det kan t.ex. handla om att ställa krav på en mer miljövänlig produktion eller på bättre arbetsvillkor i fabrikena.

Regelverk och självreglering

För att fondmarknaden ska fungera måste spararna kunna lita på att fonder är bra produkter och konsumentskyddet måste vara effektivt. Det är viktigt med ett regelverk som bidrar till högt konsumentskydd och som gör det enkelt för sparare att köpa och sälja fonder. God sed och självreglering främjar en sund bransch.

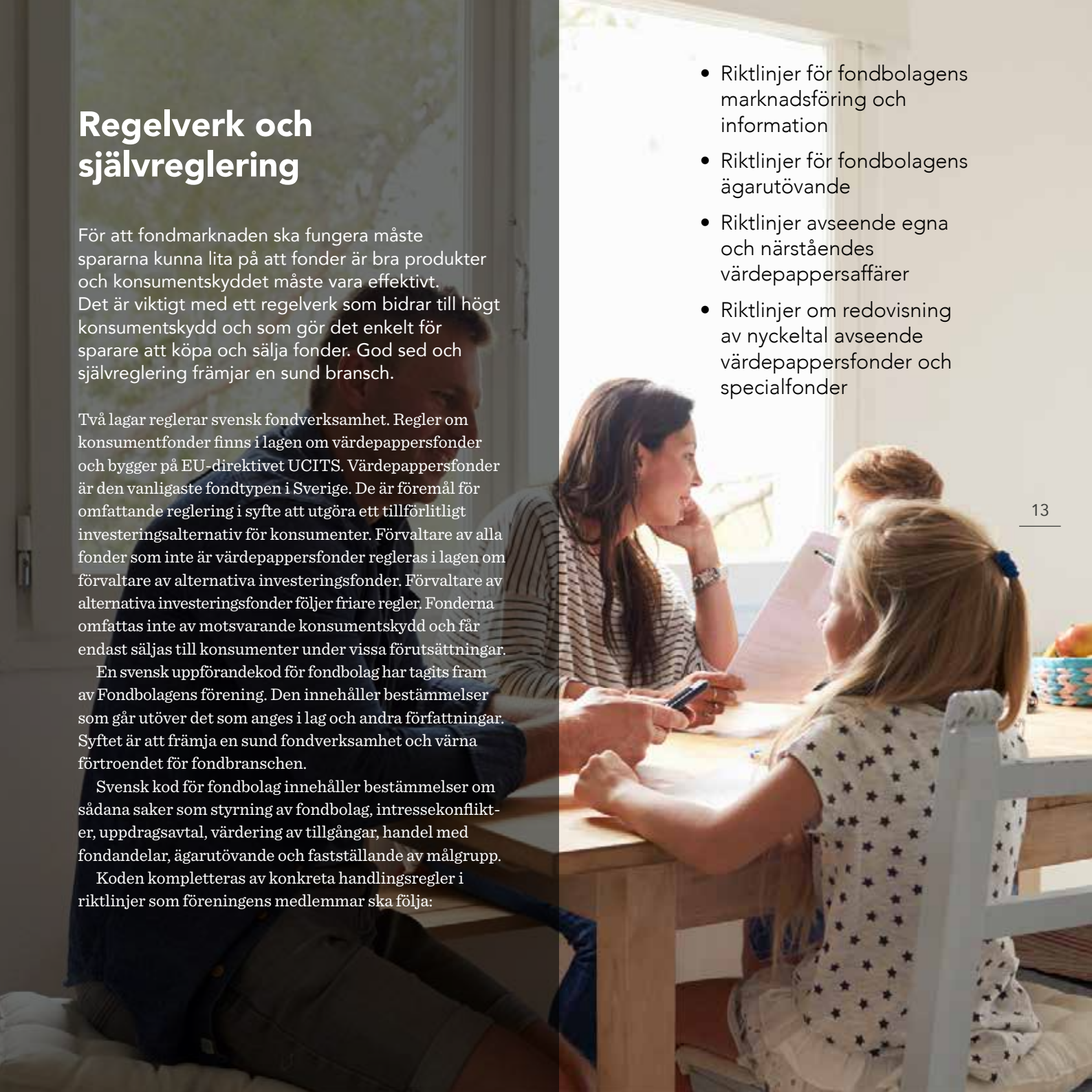
Två lagar reglerar svensk fondverksamhet. Regler om konsumentfonder finns i lagen om värdepappersfonder och bygger på EU-direktivet UCITS. Värdepappersfonder är den vanligaste fondtypen i Sverige. De är föremål för omfattande reglering i syfte att utgöra ett tillförlitligt investeringsalternativ för konsumenterna. Förvaltare av alla fonder som inte är värdepappersfonder regleras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Förvaltare av alternativa investeringsfonder följer friare regler. Fonderna omfattas inte av motsvarande konsumentskydd och får endast säljas till konsumenterna under vissa förutsättningar.

En svensk uppförandekod för fondbolag har tagits fram av Fondbolagens förening. Den innehåller bestämmelser som går utöver det som anges i lag och andra författningar. Syftet är att främja en sund fondverksamhet och värna förtroendet för fondbolagsbranschen.

Svensk kod för fondbolag innehåller bestämmelser om sådana saker som styrning av fondbolag, intressekonflikter, uppdragsavtal, värdering av tillgångar, handel med fondandelar, ägarutövande och fastställande av målgrupp.

Koden kompletteras av konkreta handlingsregler i riktlinjer som föreningens medlemmar ska följa:

- Riktlinjer för fondbolagens marknadsföring och information
- Riktlinjer för fondbolagens ägarutövande
- Riktlinjer avseende egna och närståendes värdepappersaffärer
- Riktlinjer om redovisning av nyckeltal avseende värdepappersfonder och specialfonder

Medlemsbolag

Aktie-Ansvar, Alfred Berg Fonder, Amenea, AMF Fonder, Avanza Fonder, Aviva Investors, BMO Global Asset Management, Carnegie Fonder, Catella Fonder, Danske Invest, Didner & Gerge Fonder, DNB, East Capital, Enter Fonder, FCG Fonder, Fidelity International, FIM Fonder, First State Investments, Franklin Templeton Investments, Granit Fonder, Handelsbanken Fonder, Healthinvest Partners, Holberg Fonder, HSBC Global Asset Management, ISEC Services, JP Morgan Asset Management, Lannebo Fonder, Länsförsäkringar Fondförvaltning, Monyx Asset Management, Movestic Kapitalförvaltning, Naventi Fonder, Navigera, Nordea Fonder, ODIN Fonder, SEB Investment Management, Simplicity, SKAGEN Fonder, Skandia Fonder, Söderberg & Partners Asset Management, Solidar Fonder, SPP Fonder, Swedbank Robur, Tundra Fonder, Xact Kapitalförvaltning, Ålandsbanken Fondbolag, Öhman Fonder

Associerade medlemmar

Advokatfirman Evander, Apriori Advokatbyrå, Bloomberg LP, Citi, Deloitte, EY, Gernandt & Danielsson Advokatbyrå, Harvest Advokatbyrå, KPMG, MFEX, Morningstar, PwC, SEB Fund Services, Wesslau Söderqvist Advokatbyrå

Kontakta oss:

fondbolagen.se
info@fondbolagen.se
08-506 988 00

Fondbolagens förening

SWEDISH INVESTMENT FUND ASSOCIATION

David Bagares Gata 3
SE-111 38 Stockholm, Sweden
Tel: +46 (0)8 506 988 00
www.fondbolagen.se